

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. д-р Ирина Тодорова Тодорова,
Катедра „Социални и правни науки“, Технически университет-Варна,
на
дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ по научна специалност
„Организация и управление на социалните дейности“,
Професионално направление 3.4. Социални дейности,
Област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки
на **Адиле Шачири**,
докторант в самостоятелна форма на обучение в катедра „Медико-социални науки“ при
Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“
на ЮЗУ „Неофит Рилски“

Тема на дисертационния труд:
**„ПРОЕКЦИИ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ И ПОЛИТИКИ ЗА ЗАЩИТА НА
ЖЕРТВИТЕ В РЕПУБЛИКА КОСОВО“**

Рецензията е разработена на основание на Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски – проф. Николай Марин N2673 от 07.11.2024г. и решение на заседание на научното жури от 14.11.2024 година.

1. Биографични данни

Приложената в документите автобиография на Адиле Шачири показва, че професионалната ѝ кариера е пряко свързана с изследваните от нея проблеми. От 2019 година до момента, Шачири работи като социална служба, а заеманата от нея длъжност е свързана с осигуряване на услуги за семейства, проектиране и наблюдение на прилагането на социалните услуги; предлагане на законодателство в областта на социалните услуги. Преди да заеме тази длъжност, Шачири работи 17 години като старши служител за защита на жертвите на трафик, сексуални престъпления и домашно насилие. Биография ѝ показва, че години наред нейният професионален опит е свързан с темата на дисертационния ѝ труд.

2. Общо описание на представените материали и тяхното съответствие с минималните национални изисквания и допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“

Освен разработения дисертационен труд, в изпълнение на минималните национални изисквания в област 3 на висшето образование, докторант Адиле Шачири е представила 5 свои публикации:

1. Sustainable Development Objectives, Objective (5) Achieving Gender Equality. Women and girls empowerment in Kosovo, доклад на International Multidisciplinary Conference on the topic „Transformations and Challenges in the Global World“ от 2020 година
2. Domestic Violence against Children and Trafficking in Human Beings: Two Worrying Phenomena in Kosovo, публикувана през 2022 година в International Journal of Humanities and Social Sciences на The World Academy of Science, Engineering and Technology (WASET), издание, индексирано в световни бази данни. Статията е разработена съвместно с Arjeta Shaqiri Latifi.
3. Ethical issues in Social Work, публикувана през 2022 година в European Journal of Economics, Law and Social Sciences – издание, индексирано в световни бази данни.
4. Vlerësimi i nevojave të përdoruesve të shërbimeve sociale në Komunën e Prishtinës, в съавторство с Aliriza Arënlju, Jon Konjufca, Dashamir Bërхulli и Vebi Mujku, публикувана през 2022 година.
5. Social Work in Kosovo, Development, Challenges and Achievements in Mitigating Negative Social Phenomena, разработена в съавторство с Magbule Koci, публикувана през 2023 година в European Journal of Social Science Education and Research, издание, индексирано в световни бази данни.

Представените материали съответстват на Чл. 24 (1) от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и отговарят на минималните национални изисквания.

3. Характеристики на дисертационния труд

3.1. Структура на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд има следната структура:

Заглавна страница;

Въведение;

Изложение, структурирано в три глави:

Глава първа описва теоретична рамка на изследването, акцентирайки на следното:

- Дефиниции на домашното насилие и теоретични подходи към домашното насилие - социално-структурни и феминистки теории, индивидуални теории, социална перспектива, социално-екологична перспектива.

- Законодателна и политическа рамка - местна рамка, международна правна рамка, изпълнение в Косово, стратегическа рамка;
- Институционални механизми за справяне с проблема за домашното насилие;
- Социална институционална рамка;
- Ниво на разпространението на домашното насилие на глобално и местно ниво;
- Детерминантите на феномена домашно насилие в косовски контекст;
- Рискови фактори за домашно насилие и насилие от интимен партньор;
- Ефекти на домашното насилие върху жертви, жени и деца;
- Изводи.

Втора глава описва методологията на изследването:

- Цел на изследването
- Въпроси за изследване
- Хипотезата на това изследване
- Методи
- Изследователски инструменти
- Организация на емпиричното изследване
- Етични съображения
- Ограничения

Трета глава анализира резултатите от емпиричното изследване.

Дисертационният труд завършва с изводи от емпиричното изследване, препоръки, теоретични приноси, практически принос, Декларация за оригиналност, библиография и приложения.

За илюстриране на резултатите от емпиричното изследване, както и данните за нивото на разпространение на насилието в Косово, в текста са използвани 34 фигури и 16 таблици.

В структурно отношение, дисертационният труд е представен във вид и обем, съответстващи на чл.27(2) от ЗРАСРБ, на специфичните изисквания на катедрата и отговаря на изискванията на чл.53 (1) от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

3.2. Съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд изследва един от най-сложните социални феномени в отношенията между членовете на семействата, чието развитие, според повечето изследователи следва целия ход на човешкото развитие. За съжаление, това изследване е поредното доказателство, че честотата на агресивно отношение към най-близките все още достига високи граници.

Интерпретиран в рамките на различна от нашата етническа, културна и религиозна действителност, проблемът за насилието в този дисертационен труд отразява спецификата на развитието му в косовското общество. Според авторката, дълбоко вкоренените в съзнанието на поколенията хора, редица утвърдени разбирания за отношенията в семейството, черпят основания в културните разбирания, за да утвърдят и днес правото си на съществуване. Противодействието от страна на съвременното общество бива възприемано като „вмешателство“ в семейните дела и отказ от приемането им за обществен въпрос.

Въпросът дали проблемите на семейството са семеен или обществен въпрос е бил, е и може би ще продължи да бъде дискуссионен. Днес откриваме много аргументи както в подкрепа на едната теза, така и в подкрепа на другата теза. Проучванията показват, че когато „семеините въпроси“ имат неблагоприятни последици върху обществото, последното засилва склонността си да преписва обществен характер на семейния проблем. Когато членовете на семейството имат противоречиво отношение към проблемите си, също.

Проблемът за насилието е много сложен. Адиле Шичири описва някои от разбиранията за неговия произход, но се интересува повече от основанията, които семействата в Косово черпят от своите културни разбирания да упражняват насилието като тяхно право, утвърдено от традициите, макар, че този въпрос не е особено разгърнат в изследването.

В дисертационният си труд Адиле Шичири подчерава теоретичната перспектива на онези търсения, които с години учените насочват към индивидуалните и социални фактори за да открият как на мястото на любовта, привързаността и отдадеността в семейство се настаняват предателство на доверието, зависимост, нуждата от прекратяване на връзката, разрушаване или фрагментация на личността, хронично чувство на празнота,

трудности в бъдещи взаимоотношения и травматична самота. Трудът ѝ деликатно подсказва, че ако този отговор беше намерен, може би днес ние щяхме да се намиране на нов етап в опитите си да преодолеем проблема. Данните в дисертационният труд показват точно обратното. Насилието в семейство повишава своите стойности.

Всичко това показва, че една толкова дискутираната тема е придобила особена значимост днес. Практици като Шичири, видели нейното отражение в лицата на множество жертви са онези важни в нашите редици учени, които настоятелно и аргументирано алармират, че проблеми, които мислим, че вече сме решили се нуждаят от още по-активната ни намеса.

Убедена съм, че актуалността на този десертационен труд се състои в ежедневната среща на множество жертви, изправени пред своя насилник, значимостта ѝ, се състои в настойчивата нужда на тези хора от помощ. И ако днес обществата ни страдат от агресията и противопоставянето в най-важната и съществена своя единици, то каква по-важна тема от това е тази, която търси път към разрешаването ѝ.

Адиле Шичири ни запознава с множество национални международни нормативни актове, стратегии, държавни институции и неправителствени организации, които регулират разнообразните форми насилието и техните проявения в Косово, но едновременно с това ни казва, че подробния преглед на данните на Косовската полиция за годините 2015-2021г. показват увеличаването на случаите на домашно насилие. Най-вероятно това определя мотивацията на Адиле Шичири да насочи целите на своето емпирично изследване към ефективността на социалните политики за намаляване на случаите на домашно насилие. Но за съжаление установява, че случаите продължават да нарастват.

Изследването на Адиле Шичири, установява влиянието на икономическите фактори вероятността от насилие в семейството, повишената честота на емоционално и психическо насилие и сравнително ниските нива на сексуално насилие в семейството в Косово То установява, че икономическата зависимост на жертвите от техните съпрузи и трудността да осигуряват грижи за децата си ако ги напуснат, е сред важните причини за продължителното излагане на насилие.

Изследването подчертава абстрактния характер на емоционалното насилие и трудностите, които той създава в неговото установяване и доказване. Изглежда, че в

Косово, както и редица други страни, доказателствеността на неговото проявление, ефектите, които поражда и субективната интерпретация както на жертвите, така и на специалистите, са сред основните пречки за осигуряване на навременна подкрепа.

В голяма степен резултатите от изследването на Шичири потвърждават теориите за основните фактори, които влияят върху насилието в семейство, ефектите, които предизвиква то върху жените и техните деца, последиците, които има върху тяхното благосъстояние след това. Изследването анализира системата за подкрепа в Косово и критично подчертава онези случаи, в която тя не успява достатъчно ефективно да осъществи своята функция. На тази основа, Шичири прави много ясни и конкретни препоръки за подобряване на практиката за преодоляване на домашното насилие в Косово. Считаю, че изпълнението им би повлияло позитивно неговото състояние. Като най-значима определям противопоставянето на културните табута и деликатното справяне със случаите на насилие които гарантират, че жертвите се чувстват овластени да излязат без страх от стигма или възмездие.

4. Научни и научноприложни приносни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Значимост на приносите за науката и практиката.

Разработен в условията на културните и етнически разбирания за отношенията между членовете на семейството в Косовското общество, този дисертационен труд ще има своето безспорно място в пълзела от възгледи за насилието в семейството. Присъединявам се към онези приносни моменти, които докторантката е посочила в труда си, но към тях аз бих добавила поне още няколко.

Чрез дисертационният труд на Адиле Шичири, ние, изследователите на семейните отношения виждаме тяхното състояние в общество, различаващо се в етнически, културен и религиозен аспект; установяваме сходствата в развитието на основания за развитие на насилието, отчитаме и различията. Изследването обогатява нашето познание, осигурява възможност за транскултурни сравнения, които могат да подпомогнат разбирането на онези причини за насилието, които остават постоянни в условията на различни култури, както и онези, които се влияят от различията. В този смисъл, изследването има своя принос към установяване на устойчивия характер на насилието от една страна и неговия

динамичен характер от друга страна. Това може да се окаже път не само към допълнителното изясняване на неговата природа, но и възможност за разширяване на погледа към неговото преодоляване. Считам, че приносите на този дисертационен труд надхвърлят рамките на неговото теоретичното и практическо значение за Косово, осигурявайки принос към много по-широка аудитория.

Този дисертационен труд, разработен от Адиле Шичири от Косово, под ръководството на доц. д-р Мая Чолакова и с помощта на катедрата по „Медико-социални науки“ е поредното значимо научно изследване, което катедрата по „Медико-социални науки“ на Югозападния университет „Неофит Рилски“ представя на широката научна общественост. Убедена съм в приноса, който ще намери в глобалното разбиране на този проблем. Това поражда в мен и убеждението, че има способността да подпомогне всеобщото търсене на решение и да подкрепи съвременното общество в осигуряването да по-добри семейни отношения. На тази основа считам, че този дисертационен труд освен научен и научно-приложен смисъл е изпълнил и една много значима обществена функция.

Критични бележки и препоръки

На първо място препоръчвам на докторантката да популяризира дисертационния си труд в неговата цялост, като направи това на английски език, за да осигури възможност на по-широка аудитория да достигне до него.

На второ място, препоръчвам разширяване на изследването. Включването на гледните точки на жертвите, както и на упражняващите насилие за факторите, които повлияват насилственото разрешаване на семейните ситуации е от съществено разбиране за техния произход. Специалистите разполагат с безспорен експертен поглед върху проблемите, но той често се оказва външен за тях. Без да отричам неговата значимост за разбиране на домашното насилие, считам, че погледът на участниците в изследваната ситуация ще обогати изследването.

На трето място, препоръчвам по-задълбочено изследване на етническите, културни и религиозни влияния върху основанията за насилие и преживяванията на жертвите в Косово. Този въпрос е засегнат в дисертационния труд, но не дава достатъчно познание за това дали домашното насилие в Косово се отличава от домашното насилие в другите страни.

Заключение:

Казаното по-горе, както и дълбокото впечатление, което оставя в мен този дисертационен труд ми дава основание да направя следното заключение:

Всички предоставени ми материали по защитата на дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“, съответстват на чл. 24. (1) от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на Република България. С разработването им, Адиле Шичири е отговорила на нашите минималните национални изисквания. Дисертационният ѝ труд е представен във вид и обем, съответстващ на специфичните изисквания на първичното звено и на изискванията, описани в Закона за развитие на академичния състав на Република България. Той показва, че докторантката притежава задълбочени теоретични знания по проблема, по който работи и притежава способности за самостоятелни научни изследвания. Дисертационният труд съдържа научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката.

Всичко това показва, че представеният ни дисертационен труд и публикационна дейност отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Вътрешни правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Това ми дава основание да заявя своята положителна оценка за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Организация и управление на социалните дейности“, Професионално направление 3.4. Социални дейности, Област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки на Адиле Шичири.

6.12.2024г.

Рецензент

/доц. д-р Ирина Тодорова/

Регламент (ЕС) 2016/679
на Европейския
парламент и на Съвета
от 27.04.2016

REVIEW

By Assoc. Prof. PhD Irina Todorova Todorova,
Department of Social and Legal Sciences, Technical University of Varna,
at

Ph.D. Thesis

„PROJECTIONS OF DOMESTIC VIOLENCE AND POLICIES FOR PROTECTION OF THE
VICTIMS IN THE REPUBLIC OF KOSOVO”

Dissertation for receiving the scientific and educational degree of “Doctor”

Doctoral program: Organization and Management of Social Activities

DEPARTMENT OF MEDICAL SOCIAL SCIENCES

FACULTY OF PUBLIC HEALTH, HEALTH CARE AND SPORTS

SOUTH –WEST UNIVERSITY „NEOFIT RILSKI ” BLAGOEVGRAD

on **Adile Shaqiri**

Scientific supervisor:

Assoc. Prof. Maya Tcholakova, Ph.D.

Blagoevgrad, Bulgaria

The review was developed on the basis of the Order of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski - Prof. PhD Nikolay Marin, N2673 of 07.11.2024 and the decision of the scientific jury meeting of 14.11.2024.

1. Biographical data

Adile Shaqiri's curriculum, attached in the documents, shows that her professional career is directly related to the issues she studied. Since 2019 to date, Adile Shaqiri has been working as the Head of the Social Services Division, and the position she holds is related to providing services to families, designing and monitoring the implementation of social services; proposing legislation in the field of social services. Prior to this position, Adile Shaqiri worked for 17 years as a Senior Victim Protection Officer for victims of trafficking, sexual offences and domestic violence. Her biography indicates that her years of professional experience are relevant to her dissertation topic.

2. General description of the submitted materials and their compliance with the minimum national requirements and the additional requirements of SWU "Neofit Rilski"

In addition to the developed dissertation, in fulfillment of the minimum national requirements in area 3 of higher education, PhD student Adile Shaqiri has submitted 5 publications:

1. Sustainable Development Objectives, Objective (5) Achieving Gender Equality. Women and girls empowerment in Kosovo, Report of the International Multidisciplinary Conference on the topic "Transformations and Challenges in the Global World" 2020
2. Domestic Violence against Children and Trafficking in Human Beings: Two Worrying Phenomena in Kosovo, published in 2022 in the International Journal of Humanities and Social Sciences of The World Academy of Science, Engineering and Technology (WASET), indexed in world databases. The article was co-authored with Arjeta Shaqiri Latifi.
3. Ethical issues in Social Work, published in 2022 in European Journal of Economics, Law and Social Sciences - Journal, indexed in world databases.
4. Vlerësimi i nevojve të përdoruesve të shërbimeve sociale në Komunën e Prishtinës, co-authored with Aliriza Arënliu, Jon Konjufca, Dashamir Bërxulli and Vebi Mujku, published in 2022.
5. Social Work in Kosovo, Development, Challenges and Achievements in Mitigating Negative Social Phenomena, co-authored with Magbule Koci, published in 2023 in the European Journal of Social Science Education and Research, indexed in global databases.

The submitted materials comply with Article 24 (1) of the Regulations for the Implementation of the RRBA and meet the minimum national requirements.

3. Characteristics of the thesis

3.1. Structure of the dissertation

The presented dissertation has the following structure:

Title Page;

Introduction;

Chapter I. Theoretical framework:

- Definitions of domestic violence and theoretical approaches to domestic violence - socio-structural and feminist theories, individual theories, social perspective, socio-ecological perspective.
- Legislative and political framework - local framework, international legal framework, implementation in Kosovo, strategic framework;
- Institutional mechanisms;
- Social institutional framework;

- Global and local prevalence of domestic violence;
- Determinants of the phenomenon of domestic violence in the Kosovo context;
- Risk factors of domestic violence and intimate partner violence;
- Effects of domestic violence on victims, women and children;
- Conclusions.

Chapter II. Methodology of the study

- Purpose of the study
- Research questions
- The hypothesis of this study
- Methods
- Research instruments
- Organization of the empirical study
- Ethical considerations
- Limitations

Chapter III. Analysis of the empirical study findings

Conclusions from the empirical study

General conclusions

Recommendations

Contributions

Theoretical contributions

Practical contributions

Declaration of originality and trust

Bibliography

Appendices

In order to illustrate the results of the empirical study as well as the data on the level of prevalence of violence in Kosovo, 34 figures and 16 tables are used in the text.

Structurally, the dissertation is presented in a form and volume that complies with Article 27(2) of the Law on Academic Staff Development, the specific requirements of the Department and meets the requirements of Article 53 (1) of the Internal Rules for the Development of Academic Staff at the Neofit Rilski University.

3.2. Contents of the dissertation

This dissertation explores one of the most complex social phenomena in the relationships between family members, whose development, according to most researchers, follows the entire course of human development. Unfortunately, this research is yet another proof that the frequency of aggressive attitudes towards the closest ones still reaches high limits.

Interpreted within a different ethnic, cultural and religious reality from our own, the problem of violence in this thesis reflects the specificity of its development in Kosovar society. According to the author, deeply rooted in the minds of generations of people, a number of well-established understandings of family relations draw grounds in cultural understandings to assert their right to exist today. Opposition from modern society is perceived as 'interference' in family affairs and a refusal to accept them as a public matter.

The question whether family problems are a family issue or a societal issue has been, is, and perhaps will continue to be a contentious one. Today we find many arguments both in support of one thesis and the other. Studies show that when "family issues" have adverse effects on society, the latter reinforces its tendency to ascribe a societal character to the family problem. When family members have conflicting attitudes toward their problems, too.

The problem of violence is very complex. Adile Shaqiri describes some of the understandings of its origins, but is more interested in the justifications that families in Kosovo draw from their cultural understandings to exercise violence as their right, affirmed by tradition, although this issue is not particularly developed in the study.

In her dissertation, Adile Shaqiri highlights the theoretical perspective of those searches that scholars have directed over the years to individual and social factors to discover how betrayal of trust, dependency, the need to end the relationship, personality disruption or fragmentation, chronic feelings of emptiness, difficulties in future relationships, and traumatic loneliness take the place of love, affection, and commitment in the family. Her work subtly suggests that if this answer had been found, perhaps today we would be finding a new stage in our attempts to overcome the problem. The data in this dissertation suggests the opposite. Family violence is increasing its rates.

All of this shows that a much-discussed topic like this one has taken on special significance today. Practitioners like Adile Shaqiri, who have seen its reflection in the faces of many victims, are those important scholars in our ranks who are urgently and forcefully sounding the alarm that problems we think we have already solved need our even more active intervention.

I am convinced that the relevance of this dissertation lies in the daily encounter of many victims facing their abuser, its significance lies in the urgent need of these people for help. And if today our societies suffer from aggression and confrontation in their most important and essential unit, what more important topic than this should seek a path to its resolution.

Adile Shaqiri introduces us to numerous national international regulations, strategies, state institutions and NGOs that regulate the various forms of violence and their manifestations in Kosovo, but at the same time tells us that a detailed review of the Kosovo Police data for the years 2015-2021 shows an increase in cases of domestic violence. Most likely, this determines Adile Shaqiri's motivation to focus the objectives of her empirical research on the effectiveness of social policies in reducing the incidence of domestic violence. But unfortunately it finds that Despite the existing legal framework prohibiting gender-based discrimination and violence, including domestic violence and violence against women and children, this study suggests that without significant political, cultural, social and economic change, young women and girls will continue to be victimized. from different forms of violence, especially within family contexts, on a continuing basis.

Adile Shaqiri research, identifies the impact of economic factors the likelihood of family violence, the increased incidence of emotional and psychological abuse and the relatively low levels of sexual violence in the family in Kosovo It finds that victims' economic dependence on their husbands and the difficulty of providing for their children if they leave them are among the important reasons for prolonged exposure to violence.

The research highlights the abstract nature of emotional abuse and the difficulties it creates in identifying and proving it. It appears that in Kosovo, as in a number of other countries, the evidentiality of its manifestation, the effects it produces and the subjective interpretation of both victims and professionals are among the main obstacles to providing timely support.

To a large extent, the results of Shaqiri's study support theories about the underlying factors that influence family violence, the effects it has on women and their children, and the effects it has on their well-being in the aftermath. The study analyses the support system in Kosovo and critically highlights those cases in which it fails to perform its function effectively enough. On this basis, Adile Shaqiri makes very clear and specific recommendations for improving the practice of addressing domestic violence in Kosovo. I believe that their implementation would positively influence its status. I identify the most significant as confronting cultural taboos and delicately handling cases of violence that ensure victims feel empowered to come forward without fear of stigma or retribution.

**4. Scientific and applied results that represent an original contribution to science.
Significance of contributions to science and practice.**

Developed in the context of cultural and ethnic understandings of family member relationships in Kosovar society, this dissertation will have its undisputed place in the puzzle of views on family violence. I join those points of contribution that the PhD student has pointed out in her thesis, but I would add at least a few more.

Through Adile Shaqiri's dissertation, we researchers of family relations see their condition in a society that differs ethnically, culturally, and religiously; we identify the similarities in the development of the grounds for violence, and we take into account the differences. The study enriches our knowledge, provides an opportunity for transcultural comparisons that can aid in understanding those causes of violence that remain constant across cultures, as well as those that are influenced by differences. In this sense, the study contributes to establishing the persistence of violence on the one hand and its dynamic nature on the other. This may prove to be a path not only to further clarify its nature, but also an opportunity to broaden the view towards its overcoming. I believe that the contributions of this thesis go beyond its theoretical and practical relevance to Kosovo, providing input to a much wider audience.

This dissertation, developed by Adile Shaqiri from Kosovo, under the supervision of Assoc. Prof. Dr. Maya Cholakova and with the help of the Department of Medical and Social Sciences, is another significant scientific research that the Department of Medical and Social Sciences of South-West University "Neofit Rilski" presents to the wider scientific community. I am confident in the contribution it will make to the global understanding of this issue. This also gives rise to my conviction that it has the ability to support the universal search for a solution and to support modern society in ensuring better family relations. On this basis, I believe that this dissertation has fulfilled a very important societal function in addition to its scientific and applied meaning.

5. Critical comments and recommendations

First and foremost, I recommend that the PhD student promote her dissertation in its entirety, and do so in English to ensure that a wider audience can reach it.

Second, I recommend expanding the study. Incorporating the perspectives of victims as well as perpetrators about the factors that influence violent resolution of family situations is essential to understanding their backgrounds. Professionals have an unquestioned expert view of the issues, but it often appears to be external to them. Without denying its significance for understanding domestic

violence, I believe that the perspectives of the participants in the situation under study will enrich the research.

Thirdly, I recommend a more in-depth exploration of the ethnic, cultural and religious influences on the justifications for violence and the experiences of victims in Kosovo. This issue is addressed in the dissertation, but does not provide sufficient insight into whether domestic violence in Kosovo differs from domestic violence in other countries.

Conclusion:

What has been said above, as well as the deep impression this dissertation leaves on me, gives me reason to draw the following conclusion:

All the materials submitted to me for the defense of my dissertation for the award of the PhD degree comply with Article 24 (1) of the Regulations for the Implementation of the Law for the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria. By developing them, Adile Shaqiri has met our minimum national requirements. Her dissertation has been presented in a form and volume that meets the specific requirements of the primary unit and the requirements described in the Academic Staff Development Act of the Republic of Bulgaria. It demonstrates that the doctoral candidate possesses in-depth theoretical knowledge of the problem she is working on and has the capacity for independent research. The dissertation contains scientific or scientifically applied results that represent an original contribution to science.

All this shows that our submitted dissertation and publication activities meet all the requirements of the Law on the Development of Academic Staff at the Neofit Rilski University of Science and Technology, the Regulations for its Implementation and the Internal Rules for the Development of Academic Staff at the Neofit Rilski University of Science and Technology. This gives me a reason to declare my positive evaluation for the award of the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Organization and Management of Social Activities", Professional field 3.4. Social Activities, Field of Higher Education 3. Social, Economic and Legal Sciences to Adile Shaqiri

6.12.2024

Reviewer

Регламент (ЕС) 2016/679 на
Европейския парламент и на
Съвета от 27.04.2016

/Doc. Irina Todorova/